

153426.

MAGYAR NEMZETI MÚZEUM.

A

LISZT FERENCZ
EMLÉKKIÁLLÍTÁS
LAJSTROMA.

BUDAPEST,

1911.

MAGYAR NEMZETI MÚZEUM.

A

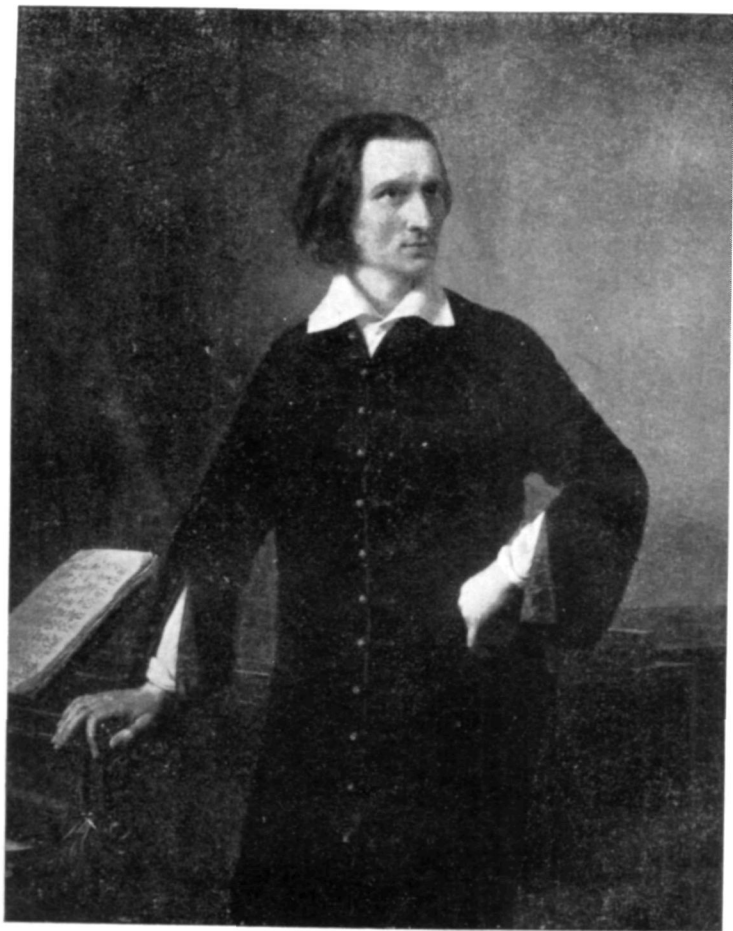
LISZT FERENCZ
EMLÉKKIÁLLÍTÁS

LAJSTROMA.

BUDAPEST,

1911.

Liszt Ferencz

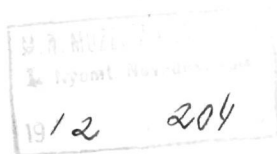
Mus. H.
2351

E lapstromot összeállította :

D'ISOZ KÁLMÁN.

153426

I.

KUPOLATEREM.

Középen :

Liszt Ferencz mellszobra. Mintázta Strobl Alajos 1883-ban.

A falak mentén balról jobbra :

1. Egész alak. Vízfestmény a párisi tartózkodás második feléből. Festője ismeretlen. [4-edrét.]
2. Egész alak, magyar ködmenben. Színezett könyomat Kriehubertől 1840. J. Höfelich nyomása, Bécs. [4-edrét] Aláírás facsimilében: négy sor angol idézet Byron-tól és F. Liszt.
3. Mellkép. Könyomat Kriehubertől. J. Höfelich nyomása; C. A. Spina kiadása, Bécs. [4-edrét.] Aláírás facsimilében: F. Liszt.
4. Térkép. Könyomat Kriehubertől 1846. J. Höfelich nyomása, Bécs. [4-edrét.]
5. Mellkép. Könyomat. Ary Scheffer rajza, L. Zollner nyomása, Weisse kőrajza, A. Schepeler kiadása, Berlin. [4-edrét.] Aláírás facsimilében F. Liszt.

6. Térkép. Fénykép Barabás Miklós olajfestésü arc-képéről.

Az eredeti festmény a római nemzetközi kiállításon van, ezért csak fényképben mutatható be e remek, Lisztet magyar viseletben ábrázoló festmény.

7. „Une matinée chez Liszt” színezett könyomat Kriehubertől 1846. [2-edrét.]

A képen ábrázoltak [balról jobbra]: Kriehuber, Berlioz, Czerny, Liszt, Ernst.

8. Mellkép. Kőre rajzolta R. Hofmann 1861, Schenk jenai fényképe után; J. L. Schrag kiadása Lipcse. [4-edrét.] Aláírás facsimilében: F. Liszt.

II.

BALOLDALI TEREM.

I. TÁRLÓ.

A vendégfalon:

- 1 és 4. Két ifjúkori arczkép a párisi tartózkodás első idejéből. Sepiarajz (toll és ecset). Rajzolójuk ismeretlen.
- 2 és 3. Két krétarajz a párisi tartózkodás későbbi idejéből. Rajzolójuk ismeretlen.

A.

Liszt sajátkezű levelei.

1. Seidlitz báróhoz. Jassy 1847. január 4/16.

Erdélyi diadal útjáról ír. A francia levélben egy ismeretlen barátjához intézett levélből néhány sort idéz németül, amelyekben magát egy joggal büszke nemzetre, joggal büszke művésznek mondja s hajóshoz hasonlítva magát, írja: „Sarkcsillagom az legyen, hogy majdan Magyarország büszkén mutasson reám.”

A papíros összeszurkált volta mutatja az azon korbeli kolera elleni desinficiálási módot.

2. Hugó Károlyhoz, Woronince, 1847. nov. 7.

Jó tanácsokkal és egy száz aranyról szóló utalvánnyal szolgál Hugónak és figyelmébe ajánlja, hogy „a párisi

emberek és dolgok megítélésében ne éljen a rövid bécsi röffel“, majd így ír: „ha örömet akar nekem szerezni, elmegy s meglátogatja az anyámat, ki jó szívű s jó lelkű asszony.“

3. Ismeretlenhez, Stanislawow, 1847. máj. 18.

Benne egy kecskeméti „honfitársa“ kérelmét ajánlja az ismeretlen tanácsos jóindulatába.

4—8. Különféle levelek, egyuttal Liszt kézírásának változását mutatják.

4. Landyhoz, 1850. jun. 9.

5. Ismeretlenhez, Weimar, 1850. július 15.

Kroll Ferenczet ajánlja a „báró“ jóindulatába.

6. Ismeretlen barátjához,

kinek útján Reinecke és Joachimot Eilsenbe hívja meg.

7. Ismeretlenhez, Róma, 1867. jan. 20.

8. Erkel Ferenczhez, Budapest . . .

Orczy Felix báró egyik szerzeményét ajánlja a Filharmóniai Társaság figyelmébe.

B.

Liszt sajátkezű levelei.

1. Ismeretlenhez. Weimar, 1858. jun. 27.

A levél második lapján Sayn-Wittgenstein Carolin hercegnő sajátkezű levele ugyanahhoz.

2. Landyhoz. Bayreuth, 1878. ápr. 11.

Helyesbítő adatokat közöl arra vonatkozólag, hogy Wittgenstein hercegnő nem vonult zárdába, és hogy annak leánya „Prinzess Marie“ nem Pétervárott, hanem Weimarban ment 1859-ben Hohenlohe-Schillingsfürst Constantin herceghez nőül.

3. Ábrányi Kornélhoz. Róma, 1881. jan. 13.

Sgambati hangversenyével, melynek műsorát küldi, menti elutazásának késedelmes voltát. Jelenti, hogy megérkezésének napját táviratilag fogja közölni.

E levél mellett fekszik

Sgambati hangversenyének műsora.

4. Wittgenstein hercegnő távirata Ábrányi Kornélhoz.

Ebben Lisztnek télviz idején Pestre való utazása ellen tiltakozik. „E körülmények között Liszt utazása Pestre és ottani tartózkodása hazafias öngyilkosság.“

5. Dr. Haertel Hermannhoz. Eilsen, 1849. nov. 12.

Egy kitűnő zongorát kér, melynek billentyű szerkezete erős, nagyon erős legyen, „mert mindig előnyére válik a zongorajátszónak, ha oly hangszeren gyakorol, melynek billentyűzete keményen ellentáll minden bizonytalan elmosódott játéknak és sohasem csábít élősdi futamokra.“

6. Egy lipcsei kiadóhoz. Eilsen, 1851. jul. 10.

A Rákóczi induló correcturáját küldi Löwy Simon útján.

7. Eiserle Jenőhöz. Weimar, 1854. máj. 17.

Értesíti, hogy nem szándékszik zongorajátékaival a jövőben a közönséget igénybe venni.

8. Ismeretlenhez. Budapest, 1883. jan. 18.

Értesíti, hogy 60 évi zongorázás után ideje azt abbahagyni.

9. Ismeretlenhez. Weimar, 1856. máj. 18.

Első hat symphoniai költeményét küldi.

10. Ismeretlenhez. Weimar, 1860. febr. 6.

Jelzi, hogy a téli hónapok alatt Weimarban marad.

II. TÁRLÓ.

A vendégfalon :

1. Ifjúkori arckép ; egész alak zongora előtt ülve. Rajzolta : Leprince 1824. Köre rajzolta : Villain. Aláírás : Liszt, membre correspondant de la Société académique des Enfants d'Apollon.
2. Térdkép. Könyomat. A. Deveria-tól 1832. Aláírása : LISZT. — C. Motte kiadása és nyomása, Páris.
3. Térdkép. Köre rajzolta : Kriehuber 1838. Facsimile aláírás : F. Liszt. — T. Haslinger kiadása Bécs. J. Höfelich nyomása Bécs.
4. Mellkép. Könyomat. A „Galerie du Journal le Voleur“ 77. száma. Aláírás : FRANZ LITZ. Aubert & Cie nyomása.

A.

Liszt sajátkezű levelei.

1. Cornelius Péterhez. Weimar, 1854. szept. 3.

Hívja vissza és jelzi, hogy az Altenburgon fogja találni Liszt fiát, Dánielt.

Liszt Ádám (Ferencz atyjának) arcképe 1819-ből.

2. Erkel Ferenczhez. Weimar, 1856. júl. 28.

Az esztergomi mise vezénylésére jelzi jövetelét.

3. Gróf Seilern-hez. — 1856. aug. 9.

Esztergomba való elutazását jelenti.

4. Erkel Ferenczhez. Zürich, 1856. nov. 21.

Rendkívül érdekes levél, melyben magyar irányu compositioni tervéről, az esztergomi miséről, magyar operáról ír s a Wagner Richarddal töltött fölséges időről emlékszik meg. Kéri a Hunyady német fordítását.

5. Simonffy Kálmánhoz. Weimar, 1858. febr. 1.

Köszöni a „Magyar Hangfűzért“ és a „Tárogatót.“

6. Erkel Ferenczhez. Bécs, 1856. szept. 19.

Kéri a Hunyady német fordítását.

7. Erkel Ferenczhez. Budapest, 1875.

Jegyet kér unokahuga részére a Hunyady előadására.

8. Danielik Jánoshoz. Pest, 1858. ápr. 10.

„Magyarországi Szt. Erzsébet élete“ című könyvért mond köszönetet s megemlíti, hogy e „kedves szentről“ egy oratoriumot szándékszik írni.

9. Danielik Jánoshoz. Weimar, 1858. június 26.

Ugyanezen művéről ír.

10. Ismeretlenhez. Pest, 1869. augusztus 25.

Értesítés, hogy a „Szent Erzsébet legendájának“ előadásához az engedélyt nem adja meg.

B.*Liszt sajátkezű levelei.*

1. Mihálovich Ödönhöz, a Zeneakadémia ügyében.
Gróf Széchényi István jelmondatát *magyarul* idézi.
2. Ábrányi Kornélhoz. Weimar, 1873. okt. 1.
A pesti jubiláris ünnepségekre szóló meghívást elfogadja.
3. Pulszky Ferenczhez. Budapest. 1874. máj. 3.
A jubileuma alkalmából értékes emléktárgyakat ajándékozik a Magyar Nemzeti Múzeumnak.
4. Jubileumi üdvözletekre adandó válasz fogalmazványán sajátkezű magyar aláírás.
5. Báró Augusz Antalhoz. Weimar, 1873. máj. 7.
A Zeneakadémia ügyében igen érdekes levél, melyben egyebek között ezt is mondja: „bizonytal megengedik nekem, hogy — eltekintve a magyar nyelvnek sajnálatos nem tudásától — én születésemtől siromig szivemben és érzelmeimben magyar maradjak, és ennek folytán a magyar zene kulturáját előmozdítani komolyan óhajtsam.“
6. Dingelstedt Ferenczhez. Weimar, 1855. nov. 22.
Baráti sorok, melyekben írja, hogy az aprólékos csetepaté (querelle d'allemand) nem egyezik magyar szokásaival.
7. Lang Gyulához. Budapest, 1877. nov. 25.
Kijelenti, hogy működése teljesen távol áll a politikától, s csak zenével foglalkozik.

8. Ábrányi Kornélhoz. Budapest, 1877.
9. Ábrányi Kornélhoz. Budapest, 1874. dec. 8.
10. Lang Gyulához. Szekszárd, 1870. okt. 15.
Köszöni a Lang tárgyilagos cikkét Lisztről Magyarországon.
11. Magyar címzésű boríték Ábrányi Kornélhoz.
12. Erkel Ferenczhez. Weimar, 1880. aug. 17.
13. Ábrányi Kornélhoz. Beyreuth, 1876. aug. 6.
A szegedi dalárünnepélyen nem jelenhetik meg.
14. Ábrányi Kornélhoz. Budapest, 1881. dec. 21.
Jókai látogatását és balladáját örömmel fogadja.
15. Ismeretlenhez. Pozsony, 1874. jan. 20.
A „szellemes sorokért meleg köszönetet“ mond.
16. Magyar nyelvű boríték Ábrányi Kornélhoz.
17. Ábrányi Kornélhoz. Weimar, 1878. jun. 3.
Párisi utjáról és az ehfrurthi „Musikfest“-ről ír.

III. TÁRLÓ.*A vendégfalon:*

1. Mellkép. Aczélmetszet Richtertől (Lipcse). [8-ad rétf] Aláírás: Franz Liszt.
2. Mellkép. Kőre rajzolta A. Deveria; C. Motte, könyomata; Maurice Schlesinger, Paris kiadása. [4-edrét] Aláírás facsimilében: F. Liszt.

3. Mellkép. Kőre rajzolta Kriehuber. Joh. Höfelich nyomása. Tobias Haslinger Bécs kiadása. [4-ed rét]
4. Mellkép. Könyomat. Em. Baerentzen & Co. kiadása. [8-ad rét] Aláírás: F. LISZT.

A.

Liszt sajátkezű levelei.

1. Ábrányi Kornélhoz. Róma, 1875. szept. 21.
A Zeneakadémia kurzusainak megkezdése iránt érdeklődik.
2. Erkel Ferenczhez. Villa d'Este, 1875. okt. 14.
A Zeneakadémia igazgatóságában üdvözl.
3. Ábrányi Kornélhoz. Villa d'Este, 1878. dec. 26.
A Zeneakadémiai növendékek ügyében.
4. Erkel Ferenczhez. Weimar, 1879. július 14.
Juhász Aladárt virtuóz játékaért tanárul kívánja a Zeneakadémián.
5. Erkel Ferenczhez. Weimar, 1879. július 26.
A Zeneakadémián tanárokul Juhász Aladárt és Gobbi Henriket ajánlja.
6. Erkel Ferenczhez. — 1881. máj. 21.
Az amerikai Chikering zongorát küldi a Zeneakadémiának.
7. Zeneakadémiai hangverseny-műsor tervezetek.
Az egyik műsoron valakinek közreműködését úgy jelzi: „ungarisch — — Barátom.“
8. Reményi Edéhez. Róma, 1865.
Baráti meghívás, jelen lesz egy hölgy ki több pár keztyűt tépett szét „dühös tapsolásával“.

9. Plotényi Nándorhoz. Weimar, 1878. ápr. 20.

Plotényi házasságkötése tanuságát elvállalván képviselével J. W. Field-et bizza meg. Reméli, hogy Párisban, hol mint jury-tag Magyarországot képviseli, találkozni fognak.

10. A Magyar Daláregylet-hez. Weimar, 1870. jun. 20.
A pesti dalárünnepélyre szóló meghívást elfogadja.
11. Raab Tonyhoz. Budapest, 1880. január 21.
12. Erkel Ferenczhez. Weimar, 1884. szept. 6.
„A Magyar Király Dal“-nak az opera megnyitásán leendő előadásáról.
13. Erkel Ferenczhez. Budapest, 1885. márc. 14.
A Szent István (= István király) előadásához gratulál.

B.

Levelek Lisztről.

1. Doppler Ferencz Erkel Ferenczhez. Bréma, 1854. dec. 4.
„Ő [Liszt] mindig nagy lelkesedéssel beszél Magyarországról.“
2. Pecsényánszki János (Palotási János) Simonffy Kálmánhoz. Jászapáti, 1856. jun. 18.
Nagy lelkesedéssel ír Lisztről = zenei Columbusunkról.
3. Palotási János Simonffy Kálmánhoz. Jászapáti, 1860. jan. 17.
Simonffynak, Liszt elleni röpiratának támogatására, magyar hangversenykörutat ajánl a külföld nagy városaiban.

4. Grillparzer [Bécs] 1865. január 24.

Nem vehet részt a Liszt ünnepségen, mert nem jár sehová. Hivatkozik Lisztről való közismert nézetére. [Gyönyörű verset írt Liszthez].

5. Reményi Ede Ábrányi Kornélhoz. Csombord, 1871. július 8.

A Lisztnek Reményihez intézett levelének hátán.
Nagy rajongással ír Lisztnek ősszel Magyarországra való érkezéséről.

6. Báró Augusz Antal Ábrányi Kornélhoz. Szekszárd, 1869. okt. 16.

A Liszt által tervbe vett Szent Tűz és Szent Víz [oratorium] szövegéről ír.

A jövő évi Liszt ünnepélyre, Schwind Móríciz is megígérte eljövetelét az „Athénée de Sexard“-ba.

7. Báró Augusz Antal Ábrányi Kornélhoz. Szekszárd, 1870. okt. 13.

A Beethoven ünnepélyről ír, amelynek vezetését Liszt vállalja. A Beethoven-Cantate szövegét fordítsa le sietve.

8. Báró Augusz Antal Ábrányi Kornélhoz. Szekszárd, 1870. nov. 9.

Értesíti, hogy Liszt, Mosonyi halála hírére véve, a „Mosonyi's Grabgeleit“-et komponálta („találjátok fel ennek jó magyar fordítását) már kész és oly nagyszerű, oly gyönyörű Lamento e Trionfo, hogy azt márvány és ércz nem pótolja.“

IV. TÁRLÓ.

A vendégfalon.

1. Mellkép. Kőre rajzolta Kriehuber 1838. Joh. Höfelich nyomása. Tobias Haslinger Bécs, kiadása. [8-adrét.] Facsimile aláírás: F. Liszt.
2. Arczkép. Kőnyomat, Himmellieber & Meyer Hamburg nyomása; Schubert & Co. kiadása. [kis 8-adrét.] Aláírás: FRANZ LISZT. [A Bovy-féle 1840. évi plakett arczképe után.]
3. Mellkép. Aczélmetszet C. Gonzenbachtól, W. Kaulbach rajza után. [4-odrét.] Aláírás: FRANZ LISZT.
4. Térkép. Kőnyomat. A Kriehuber-féle [II. vendégfal 3. sz.] könyomat után. [kis 16-odrét.]

A.

Lisztre vonatkozó régebbi hazai hirlapközlemények.

Pressburger Zeitung. 1820. nov. 28. — Der Spiegel. 1840. (A 8. lapon az 1823. évi pesti falragasz szövegével.) — Honművész. 1831. — Tudományos Gyűjtemény. 1829. — Vereinigte Ofen-Pester Zeitung. 1823. május 1. — Pester Tagblatt. 1840. — Athenaeum. 1839. — Honművész. 1840.

B.

Lisztre vonatkozó különféle nyomtatványok.

Budapesti rajzolatok. 1839. (Gróf Fáy István felhívása.)

Liszt Ferencz 1840. jan. 11-iki hangversenyének programja.

4 műsor (közöttük a soproni 1874-i hgvé).

V. TÁRLÓ.

A vendégfalon :

1. Carricatura. Liszt lóháton, oldalán a fringia: Könyomat A. J. Lorenz-től. A Miroir drolatique-ból. [4-rét]. Aláírás : „Entre tous les guerriers *Litz* est seul sans reproches. Car malgré son grand sabre, on sait que ce héros, N'a vaincu que des double-croches Et tué que des pianos.“
2. Inspiration. Francia carricatura. Krétarajz. [kis 4-edrét] Aláírás : inspiration (*Litz*). Ismeretlentől.
3. Francia carricatura. Krétarajz. Liszt zongora előtt ül s két kalapácsal üti. A zongorán felírás *Litz*. [kis 4-edrét] Aláírása : pan ! pan ! tzin ! tzin ! patatzin boum boum ! et vlan et vlan !!! patatra la la !! (symphonie en ut majeur). Ismeretlentől.
4. Torzkép. Francia krétarajz. [Az I. vendégfal 2 és 3 számainak rajzolójától].
5. Carricatura. Munkácsy Mihálytól. Liszt és sajátmaga. Czeruzarajz. [16 rét] [Plotényi Sándor úr tulajdona Reményi Antal úr szíves közvetítése].
6. Carricatura. Rézmetszet. Tyroler S.-től. A „Der Ungar“ 1840 évi melléklete.
7. Carricatura. Dantan után.

A.

Liszt Ferenczre vonatkozó nyomtatványok.

Honderű. 1846.

Értesítés kolozsvári diadalairól.

An Franz Liszt.

Üdvözlő vers Pestre érkezése alkalmából. 1839. decz. 23.

A Borsszem Jankó, Liszt karrikaturája 1869. ápr. 25.

Magyar Néplap. 1856.

A Liszt Ferenczről írott czikk arcképpel. Vörösmarty ódája és Lisznyai Kálmán verse.

Der Spiegel. 1846. máj. 9.

Steinacker Gusztáv költeménye Liszt Ferenczhez.

Részlet Steinacker Gusztávnak Lisztet dicsőítő ünnepi játékából.

Vajda János költeménye „Liszt Ferenczhez“.

Lisznyay Kálmán „Uj Palóczdalok“ czimű, Liszt Ferencznek ajánlott verskötete.

B.

Liszt Ferenczre vonatkozó nyomtatványok.

A pesti 1869. ápr. 26 és 30-iki hangverseny műsorának kefelevonata Liszt Ferencz javításaival.

A Budapesti Közlöny 1871. június 25-iki száma; Ő Felsége Liszt Ferenczet királyi tanácsossá nevezi ki.

Vasárnapi Ujság. 1886. 32. szám. Liszt haláláról.

Zenelap. 1886. 23. szám. Liszt haláláról.

VI. TÁRLÓ.

A vendégfalon:

1. Mellkép attilában. Aczélmetszet Perlascától. Kiadta Wagner J. Pesten 1840-ben. [Kis 8-adrét.] Aláírása: LISZT F. Pesti emlék. 1840.
2. Mellkép attilában. Könyomat Kriehubertől 1839. Höfelich J. nyomása, kiadta Haslinger Tóbiás Bécsben. [4-edrét.] Facsimile aláírás: Liszt Ferencz.
3. Álló alak. Könyomat Kriehubertől 1840. J. Höfelich nyomása Bécsben. [4-edrét.] Aláírás: Byron költeményéből 4 soros idézet és F. Liszt facsimilében.
4. Ülőalak zongora előtt. Aczélmetszet J. Tyrolertől. [Kriehuber: Une matinée ehhez Liszt-ből a főalak.] „Der Ungar“ 1840 melléklete. [8-adrét.] Aláírás: F. LISZT.
5. Liszt szülőházának képe. Könyomat. Természet után rajzolta F. Grünes, kőre rajzolta: T. Stadler, nyomtatta T. Rauh. Az „Oesterreichisches Morgenblatt“ melléklete [8-adrét.] Aláírás: LIST'S GEBURTSHAUS ZU RAIDING in Ungarn.

A.

Néhány könyv Lisztről, Lisztől és Liszt ellen.

Christern: Franz Liszt.

Briefe über F. Liszt's Aufenthalt in Ungarn.

G. Schilling: Franz Liszt.

F. Brendel: Franz Liszt als Symphoniker.

F. Liszt: Die Zigeuner und ihre Musik in Ungarn. (I. kiadás. Pest, Cornelius P. fordítása.)

Liszt Ferencz: A cigányokról és a cigányzenéről Magyarországon. (Pest, I. kiadás.)

F. Liszt: Richard Wagner's Lohengrin und Tannhäuser.

Souvenirs d'un Pianiste.

Souvenirs d'une Cosaque.

B.

Hangjegyek. Magyar szerzemények első nyomásai.

Első sor balról jobbra:

Magyar dallok. Zongorára szerkezé Liszt Ferencz. Tóbiás Haslinger kiadása, Bécs.

A „Pester Album“-ból Isten veled. P. Horváth Lázár versére.

Phantasie sur l'opéra hongroise „Szép Ilonka“ der Mosonyi M. Rózsavölgyi és Tsa kiadása.

„A lelkesedés dala“ férfiark. Tábornszky és Parsch kiadása.

Második sor balról jobbra:

Heroischer Marsch in Ungarischem Stiel. Schlesinger kiadása, Bécs.

Kerepesi csárdás. Szerző L. . . F. . . Játsszák Patikáros testvérek. Treichlinger J. kiadása, Pest.

Szózat und Ungarischer Hymnus . . . Rózsavölgyi és Társa kiadása, Pest.

Petőfi szellemének. Tábornszky és Parsch kiadása.

Mosonyi's Grabgeleit . . . Tábornszky és Parsch kiadása, Pest.

IV. Rhapsodie Hongroise. Haslinger Károly kiadása, Bécs.

VII. TÁRLÓ.

Emléklap. A budapesti zenede negyedszázados ünnepe alkalmára 1865 augusztus havában. Könyomat. [2 rét]. Melléklet az „Ország Tükrehez“ Deutsch testvérek Pest, kiadása.

E képen két sorban egymás alatt három-három arczkép és pedig (balról jobbra) Erkel, Liszt, Reményi; Ábrányi, Mosonyi, Volkmann.

Az arczképeknek megfelelően elhelyezve hatuk aláírása.

Handwritten musical score on aged, stained paper. The title "Rákóczi Mária" is written in large, flowing cursive at the top center. The page is numbered "1" in the upper right corner. The score is written on multiple staves, featuring various musical notations including notes, rests, and dynamic markings. Key annotations include "maria" and "maria (canto)" in the upper left, "poco rit" in the upper right, "lento" in the middle left, and "Grave" in the middle right. The score is heavily marked with numerous blacked-out sections, indicating deletions or corrections. A small circular stamp is visible near the bottom center of the page.

A Rákóczi-induló zenekari feldolgozásának sajátkezű zongora-átírata.

Emléklap. „Liszt Ferencz első nyilvános fellépésének félé százados emlékére.“ Kőnyomat. [2 rét]. Halász István kiadása Pesten.

A kép közepén Liszt arczképe. Felette 1873 évszámmal. A négy sarokban egy-egy medaillonba foglalt kép. És pedig a bal felső kép: „Liszt első hangversenye Bécsben Beethoven által megölelve“ Jobbra: „Liszt Ferencz utolsó hangversenye a redoutéban“; balra lent: „Liszt Ferencz szülőháza Reidingben Sopron vármegyében“; jobbra (allegoria) „Üdv Liszt Ferencznek“.

A és B különféle szerzemények első kiadásai.

VIII. FAL.

1. Mellkép. Gabriel Decker 1841. kőrajza, Scheffer festménye után. L. F. Neuman, Bécs kiadása. J. Höflich nyomása [N. 8-adrét]. Aláírás: F. LISZT.
2. Arczkép. Rézmetszet F. Schauertől, Berlin. Bovy médailleja után. Breitkopf és Haertel kiadása. [N. 8-adrét]
3. Mellkép. [III. tárló 3. szám után] [8-adrét] Aczélmetszet. Aláírás: FRANZ LISZT.
4. Emléklap 1842-ből. Rézkarcz. Középpütt Liszt borostyánövezte feje a Bovy érem után, alatta magyar ruhás szobrocška rajza. Jobbra, balra jelenetek Liszt életéből és arczképek másolatai. [4 edrét.]

IX. FAL.

1. Mellkép. Kőnyomat. Természet után rajzolta Fr. Krüger, kőre rajzolta C. Mittag. Schlesinger kiadása Berlinben. [4-edrét] Aláírás facsimilében: egy sor hangjegy és F. Liszt.

2. Mellkép. Kőrajz C. Mittagtól. Nyomtatta Kön. Lith. Institut zu Berlin. [4-edrét] Aláírás facsimilében: egy sor hangjegy és F. Liszt.
3. Mellkép. Kőnyomat Kriehubertől. 1846. Höfelich nyomása. Pietro Mechetti qm. Carlo, Bécs, kiadása. [4-edrét.] Aláírás facsimilében: F. Liszt.
4. Színezett kőnyomat. „Une matinée chez Liszt“ Kriehuber-től. 1846. [8-adrét.]

X. FAL.

1. Mellkép. Rézmetszet fénykép után A. Weger-től Lipcse. Kiadta Baumgärtner. [8-adrét.] Aláírás facsimilében: F. Liszt.
2. Mellkép. Kőnyomat Kriehuber-től. 1856. Jos. Stoufs nyomása. L. T. Neumann, Bécs, kiadása. [4-edrét.] Aláírás facsimilében: F. Liszt.
3. Mellkép. Rézkarcz. P. Reibertől. [4-edrét.]
Csoportkép. Fénykép.

Liszt, Reményi és Plotényi.

Két utóbbi állandóan magyar viseletben járt. Liszt a fényképezésre kölcsön kérte egyikük szűrét s ott ül „Deák-szűrben.“ [Plotényi Nándor úr tulajdona.]

XI. FAL.

1. Mellkép. Tusfestmény Roskovits Ignácztól. [8-adrét.]
2. Térdkép. Rézkarcz. Munkácsy Mihály festménye után. Rippl-Rónai Józseftől. [4-edrét.]
3. Arczkép. Rézkarcz. C. L. Dake-től 1886. [8-adrét.]
Állókép. Fénykép. Sajátkezű aláírással. [Reményi Antal úr tulajdona.]

III.

JOBBOLDALI TEREM.

I. TÁRLÓ.

A.

A Faust-Symphonia vezérkönyvének eredeti kézírata.

II. ÁLLÓ SZEKRÉNY.

Fent:

Ékkövekkel gazdagon diszített arany karmesteri pálcza.

Sayn-Wittgenstein hercegné ajándékozta Lisztnek, ki élete legnagyobb részének megosztójától kapott eme becses emléket hazájának ajándékozta. Liszt, amint ezt a hercegnéhez 1873 november 19-ikén írt leveléből látni, ez ütempálcza mellé feliratot szándékozott tenni, melyen az a nap állott volna, melyen ő kapta. — Ez nem teljesedhetett be, mert a M. N. Múzeumnak szánt tárgyak csak Liszt halála után kerültek ide. Lisztnek Pulszky Ferenczhez intézett ajándékozó irata 1874 május 3-ikán kelt. [Ki van állítva: baloldali terem, II. B. 3. sz. a.]

Lent:

Ezüst babérkoszorú. A koszorú aranyozott ezüstből készült vert abroncsra van erősítve és így a fejre

tehető a nélkül, hogy az ezüst levelek a homlokot megsértenék. Az abronconson e felirat: DE KUNST DOOR HARE VEREERDERS AAN HAREN HELD DOCTOR FRANZ LISZT AMSTERDAM 25 APRIL 1866.

Az amsterdami egyházzenei egyesület a „Zelus pro Domo Dei“, mely Lisztet tiszteletbeli tagjává választotta, az esztergomi mise előadására meghívta őt. Noha a koszorút nem a mise előadásának napján (29) kapta, mégis a hollandus koszorú annyira összeforrt az esztergomi misével — hisz ez volt utjának főindítója — hogy Liszt azt mint hazai vonatkozása emléket adta a M. N. Múzeumnak.

III. TÁRLÓ.

A.

1. Sajátkezüleg írt hangjegy emléklap. Aláírva: Vienne 25 Fevrier. 1840. F. Liszt.
2. Sajátkezüleg írt emléklap. Aláírás: Pesth. 14. Janvier. 1840. F. Liszt.
3. Weber's Schlummerlied mit Arabesken von F. Liszt. Czímlapja és két belső lapjának kiegészítései Liszt sajátkezeírása.
4. A Rákóczi Induló. Eredeti hangjegy kézirat.
5. Rákóczi Indulója, zongorára alkalmazva Erkel Ferencztől . . . Emlékül Liszt Ferenczre.
Liszt arczképével magyar ruhában. Perlaska aczélmetszete.

6. Emléklap. A Rákóczi induló kezdő ütemei. Eredeti hangjegykézirat. Aláírás: 13. Mars 1841. Bruxelles. Fr. Liszt pour Monsieur Felix Bogaert.
7. A Rákóczi induló zenekari feldolgozásának zongorakivonata. Eredeti hangjegykézirat.
8. A Rákóczi induló. Más változatban. Eredeti hangjegykézirat. A jobb sarokban alul: „Bei Carl Haslinger in Rhodaun . . . 1866.“

B.

1. „A Csárdás Obstiné“ (Hartnäckiger Csárdás) eredeti kéziratának két lapja.
2. Egy lap eredeti hangjegykézirat javításokkal.
3. A 2. számú Patrarca sonet I-ső kiadásának egy új kiadás részére sajátkezüleg javított példánya.
4. A II. Rhapsodiához írt betoldás, növendéke Raab Tony részére.
5. A II. Rhapsodia kézírásos másolata Liszt sajátkezü javításaival.
6. Vergessene Romanze, Hegedűre zongora kísérettel. Eredeti hangjegykézirat.
7. Emléklap. Eredeti hangjegykézirat. A bal sarokban F. Liszt aláírással.
8. Préludes. Eredeti hangjegykézirat.

9. Az I. Rhapsodia kézírásos másolata Liszt sajátkezű javításaival és bejegyzéseivel.

I. TÁRLÓ.

B.

Két zongorakivonat. Eredeti kézirat.

Egy lap a Reményi Edének szánt hegedüversenyműből. Töredék vörös íróónnal feljegyezve. Aláírás: „Concerto pour Reményi 24 Janvier 60 Weymar FL.“

IV.

Zongora. A XIX. század elejéről. Gróf Széchenyi Imréné, Sztáray-Szirmay Alexandra grófnő ajándéka.

E hangszer Lisztnek gróf Széchenyi Imrééknél Horpácson való egyik tartózkodása alkalmából megmutattatván, ő azt határozottan felismerte, mint azt a zongorát, melyen gyermekkorában tanult.

Felette a falon.

Középen:

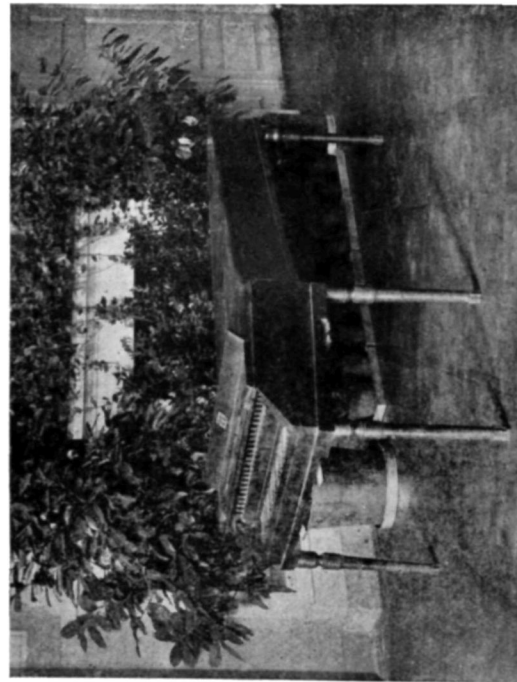
Arczkép. Márvány dombormű. C. Dosnay, Weimar 1848. jelzéssel.

Balra:

Mellkép. A. Weger aczélmetszete. 1856 körüli fénykép után.

Föbbra:

Mellkép. Richert aczélmetszete.

Liszt gyermekkori zongorája.

V. TÁRLÓ.

Érmek és éremlapok.

A tárló bal felében:

A híres A. Bovy-féle érem előlapja 1840.

A párisi 1844. évi hangversenyek emlékeül vert érem.

A bécsi 1846. érem C. Lange-től.

A budapesti 1873. évi jubileum alkalmából vert érem
C. Radnitzki-től. Tokban egy arany és egy ezüst
példány.

Liszt Ferencz hajfűrtje. Id. Ábrányi Kornél 1886-ban Liszt
elutazása előtt kérte és kapta ezen nagy kegyelettel
őrzött hajfűrtöt.

A tárló jobb felében:

Újabbkori érmek és éremlapok.

Fellette:

Térdkép. Olajfestmény. Lehmann H. eredetijének Madarász
Viktor által festett kitűnő másolata.

A Lehmann által 1839-ben festett s Amicus Amico fel-
írással jelzett képe Liszt vejének Ollivier Emilnek tulaj-
dona volt. 1865-ben lemásolta Madarász Viktor. E má-
solatot Reményi Ede kapta ajándékba; halála után test-
vérére Reményi Antal urra szállott, ki azt nagylelkűen a
nemzetnek ajándékozta. A kép eredetije a commune
idejében elpusztult.

VI. SZEKRÉNY.

1. polczon :

Ezüst hangjegytám. Készült Bécsben 1858-ban. E hangjegytámot közbül Lisztnek a híres Bovy-féle érem után készült féldomborművű arczképe díszíti. Alatta Budapest és Bécs látképe karczban, a barokk ízlésű tám felső részén három kis ezüst mellszobor: Beethoven, Schubert és Chopin. E hangjegytartó költségeit Budapest és Bécs társaságának színe-java adta össze. E tisztelők névsora az 1 méter 20 centiméter hosszú hangjegytám talapzatába be van vésve. Ez a dísz tárgy a Weimar-i „Altenburgban“ a Broadwood & Sons-féle készítményű s Beethoven tulajdonában volt zongorán állott. Liszt e zongorát is a Magyar Nemzeti Múzeumnak ajándékozta.

Fellette :

Két kis ezüst koszorú.

2. polczon :

Magyar díszkard. Pengéje damaszkolt, törökösen hajlított mindkét oldalán aranyberakású arabeszk díszszel. Előre görbülő markolata részben fekete csont részben, ékköves aranyozott ezüstlap. A hüvely aranyozott, vert és véssett levéldíszű lappal van borítva. A hüvely hátán következő felirat: „A nagy művésznek Liszt Ferencznek, művészi érdeme és buzgó hazafisága méltatásául — tisztelő honfitársai Pesten, 1840. január 4-én.“ E kardnak átadása nagy ünnepélyes-

séggel történt a január 4-iki hangverseny alkalmából, amelyen Liszt magyar ruhában jelent meg. E kard alkalmat nyújtott a külföldnek a legbadaresbb kommentárookra és gunyképekre. Liszt azonban e kard átadásának jelentőségét igen határozott formában magyarázta meg még abban az évben a Revue des Deux Mondesben.

Sétapálcza barnára festett spanyolnádból, melyet IX. Pius pápa ajándékozott Lisztnek.

Balra :

Kalpagforgó aranyozott ezüstből ékkövekkel, XVII. századi munka.

Középen :

Násfa a XVII. század elejéről, aranyozott ezüstből, a hit, a remény és szeretet jelképeiből összeállítva.

Jobbra :

A Pesti Nemzeti Dalkör jelvénye aranyozott ezüstből, babérkoszorú, lant, alúl Magyarország koronás címereivel. A czimer alatt szalagsokor e felirattal: PESTI N.-DALKÖR.

Két crayon aranyból. A nagyobbiknak fején ékkő e felirással: „Caroline.“

3. polczon :

3 üdvözlő irat díszes bekötési táblája.

A szekrény aljában :

Számos üdvözlő irat tokja.

VII. TÁRLÓ.

Hangjegy kéziratok.

1. Légendes. No. 2. St. François de Paule „Marchant sur les flots“ (Version facilitée). Sajátkezű hangjegykézirat.
2. Schlaflos! Frage und Antwort: Nocturne für Piano-forte, nach einem Gedicht von Tony Raab v. F. Liszt. Hangjegykézirat. A czimlapja s néhány javítás Liszt kezeírása.
3. Via crucis. Sajátkezű hangjegykézirat (két füzet).
Ez a „Via crucis“ másnéven a: 14 stáció, nyomtatásban nem jelent még meg. Csupán egy második példánya ismeretes és ez a Weimari Múzeumban van. Hogy Liszt e szerzeményét itt akarta előadatni kiviláglik az orgonaszólamra írt eme pár szavából: „Für den Regenschori Engesser“; Engeszer Mátvás ugyanis akinek részére az orgonaszólamot (az énekkel) nyilván lemásoltatni akarta, a belvárosi templom karnagya volt.
4. Ave Maria. Sajátkezű hangjegykézirat. Kétféle fogalmazásban. A baloldali kézirat kiadatlan; a jobboldali, melynek alsó jobb sarkában ez olvasható „24 Mars 81 Budapest FL.“ a kettejük alatt fekvő nyomtatott kiadásban van közzétéve.

Felette:

Balról:

Mellkép. Olajfestmény Jakobey Károlytól 1859.

Jobbról:

Mellkép. Olajfestmény Kaulbach-tól.

Alattuk:

Liszt Ádám arczképe. Guache. Festője ismeretlen.

Liszt Ferencz atyjának Liszt Ádámnak eddig egyetlen ismert képe. A papiroskép hátán e felirat: „Franz Liszts Vater und Lehrmeister am Spineth, worauf Franz Lernete. Raiding 1819.“

VIII. SZEKRENY.

1. Arany babérkoszorú.

A koszorú szalagjának csokrán e felirattal: „Liszt Ferencz 50 éves művészi pályája emlékeül tisztelői, Budapest 1873.“

A koszorúba font szalagon szerzeményeinek címei.

2. Ezüst koszorú.

A bogycsokor aranyozottak szintugy a csokor is, melynek felirata a következő: „LISZT FERENCZNEK. A halhatatlan zeneköltőnek. Felsőbb harmoniák fejedelme, fogadd kegyes arccal e koronát, hálás szívek adója gyanánt. A budapesti angol kisasszonyok intézetének növendékei 1883. márczius 11., midőn hazánk büszkesége a zongora-herceg ismét kegyes volt köztünk megjelenni és játszani.“

3. Liszt Ferencz keze, carrarai fehér márványból halvány fekete eres vörös márvány lapon, mely palakó alapra van erősítve. A kéz egy rézcsukló segítségével fel-emelhető.

4. Diszpohár üvegből, aranyozott ezüsből készült füles talppal. E pohárhoz tartozik.
5. egy kis kanálka aranyozott ezüsből, merítője hátán kockás orosz nielloval díszítve.
6. Arany diszpohár.

A pohár kívülről négy lantból látszik összetettnek, melyeknek felső részei a poharat aljok pedig annak talpát képezik. Felirata a szája körül: „A HON HIRES MŰVÉSZNÉK A HAZÁNAK EZEN HÖLGYEI:“ az oldal mezőkön pedig: „hg. Odescalchy Ágostonnő, gróf Andrássy Györgynő, gróf Batthyány Imrenő, gróf Károlyi Györgynő, gróf Pejacsevics Péternő, gróf Szapáry Józsefnő, gróf Szapáry Sándornő, gróf Széchenyi Istvánnő, gróf Sztáray Albertnő, gróf Viczay Károlynő, gróf Zay Károlynő, gróf Révainő, gróf Zichy Karolina, gróf Zichy Mária, Horváth Antalnő, Kiss Pálnő, gróf Battyány Lajosnő.“

7. Ezüst pohár, belül aranyozva kehely alaku keskeny talppal.

Egész külsejét sajtolt czápás dísz takarja. Felső széle körül sima keskeny szalagon e felirat: „Souvenir de ton ami le Comte Leo Festetics et de son épouse Christine née de Kubinyi 1873 novembre.“ Talpán e felirat: „Lisztnek emlékül gróf Festetics Leo és neje Kubinyi Krisztina Pest. 1873 november.“

8. Tintatartó platinából, lezárható fedéllel.

Szabályos kocka alaku gyengén barokk domboru levél-disszel borítva, mely közt az előoldalon Liszt czimere, jobb oldalán fekvő oroszlán, baloldalán kiterjesztett szárnyu, napba tekintő sas, hátoldalán kigyó által megbüvölt madár, fedelén berakott aranymívű török felirással díszített

tojásdad türkiz látható. Alsó lapja sima s rajta felül: G. Faberge, alul pedig St. Petersburg. ötvösjegye olvasható.

- 9—11. Díszes kiállítású üdvözlő iratok.

9. Jenai akadémia üdvözlő oklevele. 10. Weimari tisztelők szerencsekívánatai Liszt 70-ik születésnapjára. 10. A bécsi Franz Joseph Stiftung für Kleingewerbe üdvözlő irata 1874. 11. A hamburgi városi színház „Franz Liszt Pensions-Verein“ üdvözlő irata.

IX. SZEKRÉNY.

1. Ezüst babérkoszorú.

A csokorra vésett felirat a következő:

LISZT FERENCZNEK, világhírű művésznak s a szegények nemesszívü jöltevéjének 1877 márczius 10., hódoló tisztelettel a „Pesti izr. Nőegylet árvaleányháza“, a „Pesti első Bölcsőde egylet“, a budapesti első gyermekmenhely“ és az „Első pesti szegények tápinézete“.

2. Ezüst babérkoszorú.

Liszt ötvenéves művészi jubileumára e felirattal: „Franz Liszt zum 50-jähr. Jubiläum 1873, der Allgemeine Deutsche Musikverein.“

3. Ezüst szivartálcza (készlet).

A tálczát levéldísz borítja, mely valószínűleg a paradicsomot akarja jelképezni, mert a lombok között különféle állatok vannak (medve, vadkan, sas, delphin, evet, gém, stb.). A szivartartón, mely emelkedésen álló két fának ágaiban van, Apolló, az emelkedés oldalain Orpheus az alvilágban, Hébe, Melpoméne és Prometheus domborművü képei láthatók. Jobbra, balra hamu s illetőleg gyufatartó. Egy ibolyát utánzó kanálka is tartozik e készlethez.

4. Csengetyűs tornyocska. Ezüst filigrán munka.

A torony (kehelyhez hasonlóan) talpra van alkalmazva. A középen assisi Szent Ferencz emailképe, belül a csengetyű. A talapzat aranyozott szélének felirata: Francisco Liszt /Joannes Card. /Scitovszky Primas/ R. Hung. 1865.

5. Ezüst tentatartó.

Virágos pázsitot utánoz, melynek közepéből pálma emelkedik ki a legszélső ponton. A pázsit külső határán kerítés húzódik, bekerítvén a pálmát is és attól jobbra és balra kicsi karámokat alkot, melyekbe a tinta és porzó tartó üvegek vannak. E karámokat cserlombok ékítik. A pázsit előtt tő terület el a tollszárak számára, melyet levél guirlande szegélyez, közepében pedig levél és virágkeretben e felirat van vésve: „Liszt Ferencznek művészi pályája félszázados ünnepélyének emlékéül 1873. BLM.”

Alatta:

Üdvözlő iratok és ilyenek bekötési táblái.

Iratok:

A bécsi k. k. Hof-Musik-Capelletől.

A budapesti orsz. m. k. Zeneakadémia tisztviselőitől.

A pozsonyi egyházzenei egyesülettől és a bécsi Gesellschaft der Musikfreundtől.

X.

Beethoven Bonn-i szobrának kis bronzmásolata.

Tudvalevő, hogy a Beethoven szoborra igen lassan gyűlt össze a pénz. Liszt méltatlannak találta ezt Beethoven nagyságához s egymaga rövid időn belül, e célra rende-

zett hangversenyei jövedelméből, előteremtette a szükséges összeget. Miért is a szobor-bizottság hálája jeléül, a szobor kis bronzmásolatával kedveskedett Lisztnek.

XI.

Térkép olajfestmény Munkácsy Mihálytól.

Élte utolsó évéből való arczképét Munkácsy Mihály bravuros ecsetének köszönhetjük, jelzése a jobb sarokban fent: Liszt Ferencznek / Munkácsy Mihály.

*† Tirtza lélek,
tirtza szándék,
akár siker,
akár nem -*

E kiállítás tárgyai közül

1. a levelek, kéziratok és nyomtatványok a Magyar Nemzeti Múzeum Széchényi orsz. Könyvtárából,
2. az emléktárgyak a Magyar Nemzeti Múzeum régiségtárából,
3. a képek és graphikai lapok a Történelmi Képcsarnokból és a Szépművészeti Múzeumból valók.